

เป็นเวลานานนับพัน ๆ ปีที่มนุษย์เราไต่หาและค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิที่มนุษย์ควรมีไว้เป็นสิ่งประจำตน พื้นฐานในเรื่องสิทธิเกิดจากแนวความคิดในเรื่องสิทธิตามธรรมชาติ (Natural Rights) อันสืบเนื่องมาจากกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law) นับตั้งแต่นักปราชญ์สมัยกรีกและโรมันเป็นต้นมา และจากหลักสิทธิตามธรรมชาตินี้เอง ได้วิวัฒนาการสู่ "สิทธิมนุษยชน" เมื่อประมาณศตวรรษที่ ๒๐ นี้เอง ปัจจุบันได้เปลี่ยนจากแนวความคิดมาเป็นรูปกฎหมายรับรองสิทธิของบุคคลไว้โดยแน่ชัด อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิของพลเมืองในรัฐย่อมมีขีดจำกัดในขอบเขตของกฎหมายซึ่งออกโดยรัฐ เพราะรัฐย่อมมีอำนาจสูงสุดเหนือบุคคลและทรัพย์สินภายในประเทศของตน รัฐย่อมมีอำนาจกำหนดมาตรการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ตามที่รัฐเห็นสมควร เช่น กำหนดวิธีการจับกุม การคุมขัง วิธีพิจารณาความ การลงโทษ เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจกำหนดมาตรการอื่น ๆ เช่น การเกณฑ์บุคคลเข้ารับราชการทหาร การออกกฎหมายแรงงาน การควบคุมและตรวจสอบสิ่งตีพิมพ์ การส่งวิทยุกระจายเสียง ฯลฯ เป็นต้น การดำเนินการของรัฐดังกล่าวเป็นการจัดระเบียบข้อสิทธิขั้นมูลฐาน (Fundamental Human Rights) อันเป็นสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศโลกเสรีด้วยเหตุนี้ การใช้สิทธิของประชาชนจึงแตกต่างกันไป เพราะต้องทำให้เหมาะสมกับแต่ละประเทศซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านการเศรษฐกิจ การเมือง ชนบทธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและแนวความคิดทางค่านกฎหมาย

ทุกประเทศย่อมต้องถือว่า ความมั่นคงของประเทศเป็นสิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด เมื่อเปรียบเทียบกับ การคุ้มครองสิทธิของพลเมืองแล้ว ย่อมต้องถือความมั่นคงของประเทศเหนือกว่า การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพลเมืองจึงต้องขึ้นอยู่กับความมั่นคง

ของประเทศด้วย ในประเทศที่มีความมั่นคง เป็นปึกแผ่นถาวรทั้งในค่านิยม เศรษฐกิจ การเมือง และการทหาร การให้สิทธิเสรีภาพแก่พลเมืองจะเป็นไปอย่างกว้างขวาง เช่น สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ เป็นต้น แต่ในประเทศที่ยังมีความมั่นคงน้อย ไม่ว่าจะเป็น ค่านิยม เศรษฐกิจ การเมือง หรือการทหาร การจำกัดสิทธิเสรีภาพของพลเมืองจะมี มากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่มีสถานการณ์ก่อความไม่สงบอยู่ตลอดเวลา ประเทศ เหล่านี้จะมีกฎหมายที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของพลเมืองมากกว่า เช่น ประเทศ ฟิลิปปินส์ ปากีสถาน ฯลฯ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ซึ่งแต่ละประเทศดังกล่าว มี กฎหมายว่าด้วยกฎอัยการศึก และปัจจุบันก็ยังใช้กฎอัยการศึกในการปกครองประเทศอยู่ ทั้งนี้แต่ละประเทศย่อมคำนึงถึงความมั่นคงของประเทศของตน ภายใต้สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การทหาร รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของตน เป็น หลัก ซึ่งย่อมต้องแตกต่างกันไป

การใช้กฎอัยการศึกของประเทศไทยในปัจจุบันจึงมีลักษณะขึ้นอยู่กับทางสองแพร่ง ระหว่างความเหมาะสมกับความไม่เหมาะสม เนื่องจากการตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชน ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศที่พยายามแผ่อิทธิพลเข้ามาในประเทศไทย ดังนั้น การศึกษากฎอัยการศึกของประเทศไทย จึงจำเป็นต้องศึกษาในเรื่องที่มา รูปแบบ ลักษณะการใช้กฎอัยการศึก อำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึก ผลในการใช้กฎอัยการศึก ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการใช้กฎอัยการศึก และ ในการศึกษาชั้นนี้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของประเทศในค่านิยม เศรษฐกิจ การเมือง การสังคม การทหาร ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและแนวความคิดใน ทางกฎหมายประกอบด้วย การศึกษาจึงจะนับได้ว่าบรรลุถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์